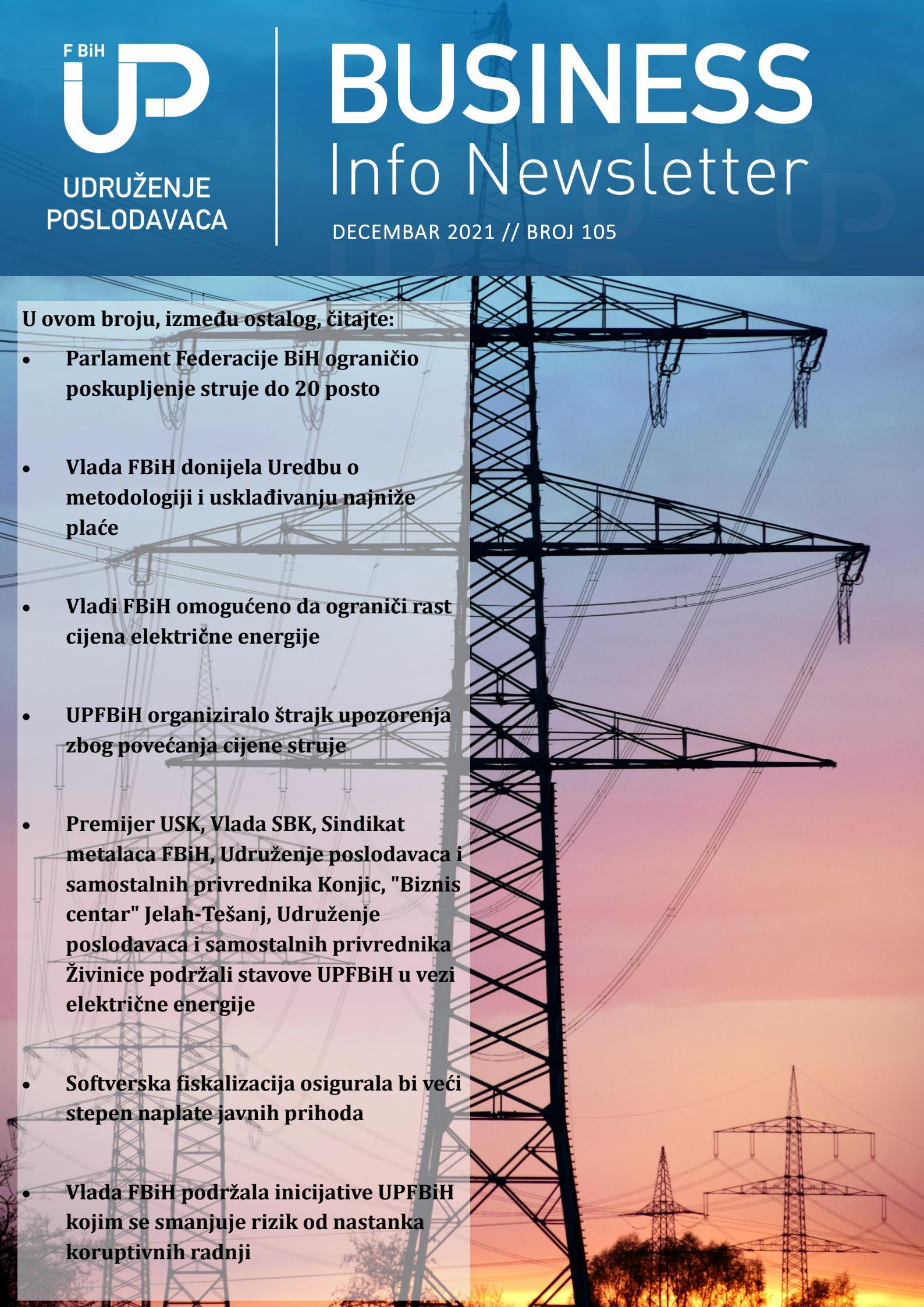

BUSINESS Info Newsletter

DECEMBAR 2021 // BROJ 105

U ovom broju, između ostalog, čitajte:

- **Parlament Federacije BiH ograničio poskupljenje struje do 20 posto**
- **Vlada FBiH donijela Uredbu o metodologiji i usklađivanju najniže plaće**
- **Vladi FBiH omogućeno da ograniči rast cijena električne energije**
- **UPFBiH organiziralo štrajk upozorenja zbog povećanja cijene struje**
- **Premijer USK, Vlada SBK, Sindikat metalaca FBiH, Udrženje poslodavaca i samostalnih privrednika Konjic, "Biznis centar" Jelah-Tešanj, Udrženje poslodavaca i samostalnih privrednika Živinice podržali stavove UPFBiH u vezi električne energije**
- **Softverska fiskalizacija osigurala bi veći stepen naplate javnih prihoda**
- **Vlada FBiH podržala inicijative UPFBiH kojim se smanjuje rizik od nastanka koruptivnih radnji**

Parlament Federacije BiH ograničio poskupljenje struje do 20 posto

Nakon svakodnevnih, tromjesečnih aktivnosti Udruženja poslodavaca Federacije Bosne i Hercegovine kojim se tražilo da se ograniči cijela električna energija za privredu, Parlament FBiH je reagovao u smislu donošenja Zakona o dopuni Zakona o električnoj energiji. Zakon o dopuni Zakona o električnoj energiji u Federaciji Bosne i

Hercegovine usvojen je na vanrednoj sjednici Zastupničkog doma Parlamenta FBiH, održanoj 30.12.2021. godine, i može stupiti na snagu po objavi u službenim novinama.

Iako je Prijedlog tog zakona ovaj dom prihvatio ranije, a dan ranije i Dom naroda Parlamenta FBiH, nije dosad mogao stupiti na snagu bez usaglašavanja jer je u Domu naroda odobren s dodatnim amandmanom. Zbog toga se Zastupnički dom morao sastati ponovo i učinio je to navečer 30.12. prihvativši također navedeni amandman, odnosno usuglasivši konačni tekst Zakona.

Taj amandman nalaže da Federalna vlada mora intervenisati, ograničiti posebnom odlukom rast cijena električne energije privrednim subjektima, ukoliko na širem tržištu dođe do rasta ovih cijena većeg od 20 posto u odnosu na prethodnu godinu.

Prijedlog u prvobitnom tekstu zakona bio je da taj parametar iznosi 50 posto.

Predlagač dopuna Zakona o električnoj energiji, u Domu naroda bio je delegat Jasmin Duvnjak, a u

Zastupničkom domu Klub zastupnika Stranke demokratske akcije. Predložili su istovjetne varijante, a prihvaćeni amandman u Domu naroda, koji je napravio razliku u tekstovima, predložili su dan prije delegati Elmedin Konaković i Aner Žuljević.

U Zastupničkom domu je uz Zakon usvojen i zaključak da Federalna vlada, po isteku prva tri mjeseca iduće godine, sačini analizu efekata posebne odluke o ograničavanju rasta cijena struje za privredu i upozna s tim parlament.

Predlagan je i zaključak da Vlada osigura u budžetu FBiH za 2022. novac za podršku za dva elektroprivredna preduzeća u FBiH ako Zakon s usvojenim amandmanom proizvede kod njih gubitke, ali zastupnici nisu dali većinu glasova za taj prijedlog.

Udruženje poslodavaca FBiH je organizovalo mnogobrojne sastanke, štrajk upozorenja, provelo medijsku kampanju, te pozvalo Vladu FBiH i Parlament FBiH da hitno poduzme sve neophodne mjere i donesu odgovarajuće odluke kojima će se ograničiti rast cijena električne energije za privredna društva za ne više od 20 posto, a kako ne bi došlo do masovnog gašenja pogona, gubitka radnih mesta, smanjenja plaća zaposlenima, smanjenja izvoza i investicija.

Poslodavci najavljaju polusatni štrajk upozorenja zbog enormnog povećanja cijena električne energije za privredu

Istaknuto da bi svako drastično povećanje cijena električne energije dovelo do djelomičnog ili potpunog gašenja pogona u kompanijama, smanjenja izvoza i pada investicija

Sastanak predstavnika 13 kompanija, koje su među najvećim potrošačima električne energije u Federaciji Bosne i Hercegovine, održan je 02. decembra 2021. godine. Sastanak je organiziralo Udruženje poslodavaca FBiH, a prisustvovali su predstavnici Arcelor Mitalla, Violete, Konzuma, Mercatora, AS Grupacije, Sisecama Soda Lukavac, TMD Group Gradačac, Pobjede Tešanj, Tvornice cementa Kakanj, Feala Široki Brijeg, ASA Prevent Grupacije, Binga i EMKA Goražde.

Na sastanku je zaključeno da je potpuno neprihvatljivo povećanje cijena električne energije za privredu više od deset posto. Naime, u protekla tri mjeseca elektroprivrede u FBiH su ponudile svojim kupcima, privrednim društvima, nove ugovore u kojima je cijena električne energije viša za 150 do 200 posto u odnosu na trenutnu.

Istaknuto je da bi svako povećanje cijena električne energije više od deset posto za privredne subjekte dovelo do djelomičnog ili potpunog gašenja pogona u kompanijama, smanjenja

izvoza i pada investicija. To bi dovelo do gubitka desetina hiljada radnih mesta u privredni FBiH, ali i smanjenja plaća. Također, došlo bi do povećanja inflacije za dva do tri posto, što sve zajedno vodi značajnom smanjenju životnog standarda građana.

Građani trebaju biti svjesni da se time što posljednjih 11 godina nije povećana cijena električne energije za domaćinstva ne štiti životni standard građana. Šta više, povećanje cijena električne energije privredi vodi ka povećanju cijena roba i usluga koje plaćaju jedino građani. Ukoliko želi zaštiti životni standard građana, Vlada FBiH ne smije dozvoliti prekomjerno povećanje cijena električne energije.

Imajući u vidu da najveći broj kompanija neće moći podnijeti prekomjerno povećanje cijena električne energije na sastanku je dogovoren da se Vladi FBiH uputi peticija u kojoj se traži da povećanje cijena električne energije za privredu ne smije biti veće od deset posto. Dogovoren je da će biti organizirani polusatni štrajk upozorenja u pogonima kompanija u FBiH.

Također je zatražen hitan sastanak sa premijerom FBiH Fadilom Novalićem i ministrom energije, rudarstva i industrije Nerminom Džindićem.

UPFBiH: Privrednici iz FBiH neće potpisivati nove ugovore o nabavci električne energije u kojima su cijene povećane i do 350 posto

Privredna društva iz Federacije Bosne i Hercegovine neće potpisati dobivene ugovore sa elektroprivredama u FBiH, prema kojima su cijene električne energije za privredu višestruko povećane i do 350 posto za pojedine kompanije.

Ovu odluku je donijelo Udruženje poslodavaca FBiH i pozvalo svoje članice, ali i sve druge kompanije u FBiH da ne potpišu ugovore o nabavci električne energije sa elektroprivredama.

Iz Udruženja poslodavaca još jednom pozivaju Vladu Federacije BiH da hitno poduzme sve neophodne mjere i da putem upravljačkih odbora u javnim elektroprivrednim poduzećima u FBiH doneše odgovarajuće odluke kojima će se ograničiti rast cijena električne energije za privredna društva koja se ne snabdijevaju u okviru univerzalne usluge. U tom smislu, povećanje cijena

električne energije za pojedinog kupca električne energije u 2022. godini ne smije biti više od 20 posto u odnosu na ugovornu cijenu za snabdijevanje električnom energijom koju je taj kupac imao na dan 01.09.2021. godine.

Ukoliko Vlada Federacije Bosne i Hercegovine dozvoli povećanje cijena električne energije od 150 do 350 posto za privredna društva u FBiH, doći će do masovnog gašenja pogona, gubitka radnih mjeseta i smanjenja plaća zaposlenima. Također će doći do smanjenja izvoza, a bit će i manje investicija u nove pogone, tehnologije i nova radna mjesta.

Povećanje cijena električne energije privredi u FBiH vodi povećanju cijena hrane, roba i usluga koje plaćaju građani, koji će u stvari jedini biti pogođeni. Tako da bi troškovi života po jednom domaćinstvu na godišnjem nivou mogli rasti i više od 500 KM. To će rezultirati povećanom inflacijom, ali i biti karta u jednom pravcu za odlazak iz BiH mladih, kvalificiranih kadrova.

Vlada FBiH je jedina koja to može spriječiti. Pozivamo Vladu FBiH da hitno reagira i ograniči povećanje cijena električne energije za privredna društva na maksimalno 20 posto.

UPFBiH organiziralo štrajk upozorenja zbog povećanja cijene struje

Desetine hiljada radnika u stotinama privrednih društava širom Federacije BiH obustavili su rad na pola sata, u okviru štrajka upozorenja kojeg je organiziralo Udruženje poslodavaca Federacije Bosne i Hercegovine. Štrajk je organizovan povodom ugovora o snabdijevanju električnom energijom koje su privredna društva dobila od elektroprivreda u FBiH, a u kojima se cijena

električne energije za privredu povećava od 150, a za neke kompanije i do 350 posto.

"Štrajk upozorenja kojeg smo danas organizirali je opomena i apel Vladi Federacije BiH da hitno poduzme mjere i doneše odluku kojom se povećanje cijena električne energije za privredu ograničava na maksimalno 20 posto. Takvu odluku može donijeti samo Vlada FBiH. Mi smo već pozvali naše članice da ne potpisuju ugovore o nabavci električne energije koje su

dobili od elektroprivreda, tako da se lako može desiti da elektroprivrede dočekaju novu godinu bez potpisanih ugovora", kaže predsjednik UPFBiH Adnan Smailbegović.

Kompanija ArcelorMittal Zenica je u dobila ponudu od Elektroprivrede BH za cijenu električne energije u 2022. godini, u kojoj se traži povećanje od 125 posto u odnosu na trenutnu cijenu.

"Podsjećamo da je kompanija ArcelorMittal Zenica najveći potrošač električne energije u Bosni i Hercegovini sa potrošnjom od 520.000 MV na godišnjem nivou, stoga bi ovo povećanje proizvelo dodatnih 70 miliona KM troška u poslovanju kompanije. Sa takvim opterećenjem, poslovanje Kompanija jednostavno ne bi bilo održivo. Osim najavljenog poskupljenja električne energije, kompanija se već suočava sa rastom cijene koksнog uglja, koji predstavlja 50 posto troškova kompanije, a čija je cijena od početka godine porasla četiri puta, dok su cijene zemnog plina u znatnom porastu ovakvima troškovima, kompanija ne može ni približno podmiriti svoje obaveze. To bi dovelo do zaustavljanja rada fabrike na duži vremenski period, što bi imalo dugoročne posljedice za 2.300 radnih mesta u ArcelorMittalu Zenica kao i najmanje 10.000 radnih mesta u drugim firmama koje svoje poslovanje u velikoj mjeri zasnivaju na saradnji sa ArcelorMittal Zenica", kazao je direktor ArcelorMittala Nikhil Mehta.

Također je podsjetio da kako je ArcelorMittal Zenica snabdjevač toplinskom energijom namijenjenom za grijanje grada, zaustavljanje postrojenja fabrike značilo bi i prestanak grijanja u gradu. U slučaju da ArcelorMittal Zenica nastavi sa radom, enormno povećanje cijene električne energije neminovno bi dovelo do povećanja cijene grijanja za građane Zenice.

Direktor Pobjede Tešanj Elvedin Ćosatović kazao je medijima da su protesti posljednji signal odgovornim licima da razumiju trenutnu situaciju u kojoj se nalaze kompanije, koje državi donose benefite i dobit.

"Što se tiče našeg poduzeća, nas 327 trenutno koristi određenu količinu struje koja čini više od pet posto našeg ukupnog troška. Jedan dio našeg poduzeća čini Livnica Turbe koja zapošljava 80 ljudi. Njihov dio troška struje je više 15 posto. Ukoliko dođe do poskupljenja to automatski znači zatvaranje tih radnih mesta", upozorio je Ćosatović.

Denis Bešić, rukovoditelj istraživanja u Tvornici GS TMT Travnik kaže da su umjesto najavlјivanog seta mjera za zaštitu privrede od strane Vlade FBiH, prije nekoliko dana dobili obavijest o povećanju cijene električne energije za njihovu kompaniju od 210 posto.

"Za nas je to nepodnošljivo, mi ne možemo poslovati pod tim uslovima. Za GS TMT to na godišnjoj razini znači dodatnih milion KM troškova. Prema odluci naše Uprave taj ugovor nećemo potpisati, a ukoliko se ne postigne dogovor sa Vladom FBiH, to bi u konačnici značilo prekid proizvodnje, čime će biti dovedena u pitanje egzistencija naših 400 radnika i članova njihovih porodica", kazao je Bešić.

Direktor Željezare Ilijaš Zlatan Šehić, kazao je da je enormno povećanje cijena struje za

privredu još jedan primjer iracionalnog ponašanja predstavnika vlasti i vladajućih struktura, selektivno biraju europski standardi koji mi pratimo, a drugi se preskaču.

"Željezara, kao i druge firme Prevent Grupacije itekako će osjetiti negativne posljedice povećanja cijena električne energije. Zbog poskupljenja struje u

Željezari Ilijaš ugroženo je 150 radnih mesta", rekao je Šehić.

UPFBiH: Ako električna energija za privredu poskupi više od 20 posto, privrednici neće potpisivati ugovore o snabdijevanju

Udruženje poslodavaca FBiH pozdravilo je odluku zastupnika Zastupničkog doma Parlamenta FBiH koji su jednoglasno podržali izmjenu i dopunu Zakona o električnoj energiji FBiH, a kojom se Vladi FBiH daje mogućnost da ograniči cijene električne energije ukoliko dođe do poremećaja na tržištu.

"Tražimo da se hitno zakaže sjednica Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine na kojoj će biti usvojena dopuna Zakona o električnoj energiji FBiH u istovjetnom tekstu u kojem je usvojena na Zastupničkom domu, kako bi Vlada Federacije BiH do 31.12.2021. godine donijela odgovarajuću odluku kojom bi ograničila povećanje cijena električne energije za privredu na maksimalno 20 posto", zaključeno je na sastanku kojeg je organiziralo Udruženje poslodavaca FBiH održanom u prostorijama Arcelor Mittala u Zenici.

Također je jednoglasno zaključeno da je za većinu kompanija u FBiH prihvatljivo da električna energija za privredu poskupi maksimalno 20 posto, mada postoje kompanije kojima će i ovoliko povećanje stvoriti probleme u poslovanju.

"Ukoliko bi povećanje cijena električne energije bilo više od 20 posto, članice Udruženja poslodavaca Federacije BiH neće potpisati ugovore o snabdijevanju koje im dostave elektroprivrede iz FBiH", jedinstven je stav učesnika sastanka.

Članice Udruženja poslodavaca Federacije Bosne i Hercegovine zahtijevaju od nadležnih institucija da se što prije donese zakon o obnovljivim izvorima energije Federacije BiH koji će kompanijama biti omogućeno investiranje u obnovljive izvore energije, ali i prodaja viška električne energije iz obnovljivih izvora na tržištu.

Tokom sastanka je još jednom ponovljeno da bi enormno povećanje cijena električne energije za privredna društva u Federaciji BiH ugrozilo poslovanje najvećeg broja privrednih društava i privedu u cjelini. Mnoga privredna društva bila bi prisiljena zatvarati pogone, otpuštati radnike, smanjivati plaće radnicima. Došlo bi do smanjenja izvoza, smanjenja investicija. Također bi se značajno povećala inflacija. U konačnici bi došlo do pogoršanja životnog standarda građana, jer bi enormno povećanje cijena električne energije za privredu u konačnici platili jedino građani, pošto bi došlo do značajnog povećanja cijena roba i usluga.

Jedino Vlada FBiH donošenjem odluke o ograničavanju cijena električne energije do maksimalno 20 posto, može sprječiti drastična poskupljenja za građane i kolaps privrede Federacije BiH.

UPFBiH traži od zastupnika Zastupničkog doma FBiH da hitno naloži Vladi FBiH ograničenje rasta cijena električne energije za privredu

Udruženje poslodavaca FBiH uputilo je predsjedavajućem Zastupničkog doma Parlamenta FBiH Mirsadu Zaimoviću i svim zastupnicima inicijativu za hitno donošenje zaključka kojim će naložiti Vladi FBiH da donese odgovarajuće odluke kojima će ograničiti rast cijena električne energije za privredna društva.

„Nalaže se Vladi FBiH da u cilju zaštite industrijske proizvodnje u FBiH, očuvanja radnih mјesta i konkurennosti privrednih društava iz FBiH, te u cilju sprečavanja daljih poremećaja u lancu snabdijevanja građana u FBiH hitno poduzme sve neophodne mjere i da putem upravljačkih odbora u javnim elektroprivrednim preduzećima u FBiH doneše odgovarajuće odluke kojima će se ograničiti rast cijena električne energije za privredna društva koja se ne snabdijevaju u okviru univerzalne usluge“, prijedlog je zaključka kojeg je dostavilo UPFBiH predsjedavajućem i zastupnicima ovog doma Parlamenta FBiH.

U nastavku je kompletan tekst inicijative koje je UPFBiH uputilo predsjedavajućem i zastupnicima ovog doma Parlamenta FBiH:

„Privredna društva u FBiH od strane JP Elektroprivreda BiH d.d. su počeli da dobijaju prijedloge ugovora za snabdijevanje električnom energijom u 2022. godini sa cijenama koje su 200 do 300 posto veće (3-4 puta veće!!!) od cijena u 2021. godini. Povećanje cijena električne energije za 2022. godinu će većinu poslodavaca dovesti u situaciju koju neće moći prevazići zbog čega će biti prisiljeni "gasiti" proizvodnju i otpuštati radnike. Za poslodavce koji proizvedenu robu plasiraju na domaće tržište jedini način za opstanak će biti povećavanje cijena svojih krajnjih proizvoda za plasman na domaćem tržištu što će se značajno odraziti na sve ostale životne tokove u FBiH. Rast cijene izlaznih proizvoda će se direktno odraziti na građane FBiH, jer će cijene u maloprodaji porasti, a i na izvoznu konkurentnost privrednih društava čime je opet ugrožen njihov rad.“

Ovakvo povećanje cijena električne energije za industrijske kupce u ovolikom iznosu **nema racionalno uporište** (izuzev nedavno najavljenog povećanja nabavne cijene uglja za termoelektrane za 20 posto), niti slijedi logiku koju bi trebalo da provode javna preduzeća. Ono što kompletну situaciju još dodatno usložnjava je činjenica da je prosječna cijene

električne energije u 2021. godini za industrijske kupce u RS-u cca 20 posto niža nego u FBiH. Prema informacijama sa kojima Udruženje poslodavaca FBiH raspolaže, a i prema javno dostupnim informacijama, za industrijske kupce u RS-u je najavljen povećanje cijene električne energije 10-15 posto, za razliku od JP Elektroprivreda BiH koja povećava cijenu za 300 posto! Uticaj ovakvih cijena na konkurentnost privrednih društava iz FBiH u poređenju sa privrednim društvima iz RS-a je katastrofalан.

Nema nikakve sumnje da će ovakvo poskupljenje imati katastrofalne posljedice za najveći broj građana FBiH. Posljedice se ogledaju u sljedećem:

- **Manje radnih mesta**
- **Manje plaće**
- **Manji izvoz**
- **Veća inflacija**
- **Niži standard građana**
- **Povećanje broja odlazaka mladih ih BiH.**

Uzimajući sve gore navedeno u obzir, te imajući u vidu:

- da je došlo do neočekivanih poremećaja na međunarodnom, odnosno evropskom tržištu električne energije, prvenstveno izazvanih povećanjem cijene gasa i dozvola za CO₂ emisije (CO₂ takse),
- da je došlo do poremećaja na unutarnjem tržištu električne energije prvenstveno izazvanih odlukom JP Elektroprivreda BiH da radikalno poveća cijenu električne energije privrednim društvima koja se ne snabdijevaju u okviru tzv. univerzalne/javne usluge,
- da maloprodajno tržište električne energije u BiH (koje je formalno otvoreno) praktično ne postoji. Izuvez elektroprivreda u BiH ne postoje drugi aktivni snabdjevači. U BiH apsolutno dominiraju elektroprivrede (svaka na svom području i bez „zalaženja“ jedna drugoj u „njeno područje“). Ako slučajno postoji neki kupac koji se ne uklapa u prethodno navedeno to je samo „incidentna pojava“. Činjenica je da u BiH ne postoji maloprodajno tržište električne energije i da je samo dio krajnjih kupaca (industrija, odnosno kupci na 10, 35 i 110 kV) izložen navodnom maloprodajnom tržištu električne energije, odnosno „dobroj volji“ elektroprivreda i njihovom tumačenju tržišta električne energije. Dovoljno je samo proanalizirati cijene električne energije za iste kategorije kupaca (10, 35, 110kV) kod različitih elektroprivrednih snabdjevača u BiH (EP BiH, EP HZHB, ERS) i biti će jasno da maloprodajno tržište u BiH ne postoji, odnosno da se nisu stekli uslovi za njegovo funkcioniranje, jer elektroprivrede jedna drugoj „ne ulaze u zonu njihove nadležnosti“ i kupci su prepušteni „ograničenom monopolu“. Brojka od 20 i više registrovanih snabdjevača (kojom se često manipuliše kao dokazom o

otvorenosću tržišta) daje potpuno iskrivljenu sliku, jer prema zakonskom okviru postoji jedna dozvola (licenca) koja se koristi za trgovinu električnom energijom u BiH i za snabdijevanje krajnjih kupaca u BiH,

- da je nelogično da dva javna preduzeća u istoj državi imaju cijene za istu kategoriju kupaca za isti proizvod koje se razlikuju za 100 ili više posto. Očigledno nešto nije u redu.

- da je BiH izvoznik električne energije i da cijene za domaće kupce ne bi trebale direktno da zavise od cijene električne energije na evropskom tržištu, jer u suprotnom kakve koristi imamo od toga što smo energetski neovisni i što smo izvoznici električne energije,

- da se poremećaji na evropskom tržištu energenata, iako on nema nikakvog uticaja na troškove proizvodnje električne energije u BiH (proizvođači iz BiH ne plaćaju CO2 takse, nema gasnih elektrana u BiH), prenose na kupce u samo jednom dijelu BiH (i to samo na dio kupaca - privredna društva) bez obzira što Elektroprivreda BiH ne uvozi električnu energiju sa tržišta,

- da se povećanjem cijena električne energije u FBiH unosi dodatni poremećaj na domaćem (BiH) maloprodajnom tržištu električne energije, jer se za istu kategoriju kupaca „pravi“ začajna razlika u cijenama električne energije u različitim administrativnim dijelovima BiH i vrši se dalje raslojavanje tržišta električne energije iako je krovnim, državnim, zakonom definisano da je tržište električne energije u BiH jedinstveno,

- da kupci nemaju mogućnost izbora, jer izuzev elektroprivreda nema više ni jednog aktivnog snabdjevača u BiH a elektroprivrede ne zalaze jedna drugoj „u područje djelovanja“,

- da su u prvih šest mjeseci 2021. godine javna preduzeća elektroprivrede ostvarile profit od 45,3 mil KM (EPBiH) i 19,9 mil KM (EP HZHB) što navodi na zaključak da sa povećanjem cijena za samo jednu kategoriju kupaca elektroprivrede žele „ekstra profitirati“ na račun domaćih industrijskih kupaca,

- da se započetim povećanjem cijena električne energije u ovakovom obimu ugrožava obim industrijske proizvodnje u FBiH, radna mjesta i konkurenčnost domaće industrije. Također se ugrožavaju i ostali tokovi u FBiH, jer se cijena električne energije povećava i željeznici, rudnicima, prehrambenoj industriji, većim bolnicama....,

- da je najavljeni povećanje cijena uglja za termoelektrane u iznosu od 20 posto, predlažemo da:

Na osnovu člana 153. stav 2. Poslovnika Zastupničkog doma PFBiH, Zastupnički dom Parlamenta Federacije BiH, na sjednici održanoj 21.12.2021. godine, usvaja sljedeći:

ZAKLJUČAK

1. **Nalaže se Vladi FBiH** da u cilju zaštite industrijske proizvodnje u FBiH, očuvanja radnih mesta i konkurenčnosti privrednih društava iz FBiH, te u cilju sprečavanja daljih poremećaja u

lancu snabdijevanja građana u FBiH **hitno poduzme sve neophodne mjere i da putem upravljačkih odbora u javnim elektroprivrednim preduzećima u FBiH donese odgovarajuće odluke kojima će se ograničiti rast cijena električne energije za privredna društva** koja se ne snabdijevaju u okviru univerzalne usluge. U tom smislu, povećanje cijena električne energije za pojedinog kupca električne energije u 2022. godini **ne smije biti više od 20%** u odnosu na ugovornu cijenu za snabdijevanje električnom energijom koju je taj kupac imao na dan 01.09.2021. godine.

2. Navedeni Zaključak je privremena mjeru (važi samo za 2022. godinu) kojom bi se omogućilo privrednim društvima iz FBiH da prebrode post-COVID period, ustabile proizvodnju i sačuvaju radna mjesta, te kojom bi se spriječilo urušavanje sistema industrijske proizvodnje u FBiH.

3. Ovaj zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Vladi FBiH omogućeno da ograniči rast cijena električne energije

Na sjednici ZD obratio se predsjednik UPFBiH Adnan Smailbegović

Na inicijativu UPFBiH, zastupnici Zastupničkog doma PFBiH su na sjednici održnoj 21.12.2021. godine usvojili su dopune Zakona o električnoj energiji kojim se omogućava Vladi FBiH da ograniči rast cijena električne energije.

Ranije je Udruženje poslodavaca FBiH uputilo predsjedavajućem ZD PFBiH Mirsadu Zaimoviću i svim zastupnicima inicijativu za hitno donošenje zaključka kojim će naložiti Vladi FBiH da doneše

odgovarajuće odluke kojima će ograničiti rast cijena električne energije za privredna društva.

"Nalaže se Vladi FBiH da u cilju zaštite industrijske proizvodnje u FBiH, očuvanja radnih mesta i konkurenčnosti privrednih društava iz FBiH, te u cilju sprečavanja daljih poremećaja u lancu snabdijevanja građana u FBiH hitno poduzme sve neophodne mjere i da putem upravljačkih odbora u javnim elektroprivrednim preduzećima u FBiH doneše odgovarajuće odluke kojima će se ograničiti rast cijena električne energije za privredna društva koja se ne snabdijevaju u okviru univerzalne usluge", prijedlog je zaključka kojeg je dostavilo UPFBiH predsjedavajućem i zastupnicima ovog doma Parlamenta FBiH.

Na sjednici ZD obratio se predsjednik UPFBiH Adnan Smailbegović koji je poručio da svako povećanje cijene električne energije za privredu više od 20 posto, privreda ne bi mogla podnijeti.

"Ovolika povećanja cijena električne energije u FBiH poslodavci ne mogu podnijeti, mnogi će morati zatvoriti pogone i ugasiti radna mjesta, a neki će morati smanjiti plaće radnicima i preseliti svoje pogone u inostranstvo ili RS. Većina poslodavaca će morati ugraditi ova povećanja u konačnu cijenu proizvoda i usluga, tako da će teret povećanja najviše, nažalost, snositi građani. Ovo će rezultirati povećanom inflacijom, nižim standardom građana, smanjenjem izvoza i investicija, odnosno smanjenje priliva u budžetske i vanbudžetske fondove. Razumijemo da se elektroprivrede moraju pridržavati određenih pravila prilikom formiranja cijena, razumijemo i podržavamo rješenje statusa rudnika i rudara, ali je činjenica da privreda posljednjih godina trpi udare i posljedice neracionalnih zakonskih rješenja i odluka i ukoliko se ne zaustavi udar na privredu, trend odlaska mladih će se nastaviti i povećati" ističe Smailbegović.

Usvojena rješenja ne mogu stupiti na snagu dok ne odobri i Dom naroda Parlamenta FBiH.

"Dodaje se član 16.a koji kaže da u vremenu poremećaja na tržištu kao što ga imamo danas, većim od 50 posto u odnosu na našu cijenu, daje se mogućnost da Vlada Federacije donese odluku kojom će limitirati porast te cijene. Dakle, u ovom trenutku nemamo zakonskog osnova da limitiramo cijenu na slobodnom tržištu ili na tržinom modelu snabdijevanja kupaca električnom energijom Nadam se da će biti zakazana hitna sjednica Doma naroda i na njoj biti usvojena korekcija jednog člana Zakona o električnoj energiji. Onda bi se stekli uslovi da Vlada Federacije, na prvoj sjednici nakon usvajanja u Domu naroda, pripremi materijal i predloži prihvatljivo povećanje električne energije kada govorimo o tržišnom modelu snabdijevanja", kazao je federalni ministar energije, rudarstva i industrije Nermin Džindić.

UPFBiH traži od delegata Doma naroda PFBiH da usvoje dopunu Zakona o električnoj energiji u istom tekstu kao i Zastupnički dom

Usvajanje dopune omogućilo bi Vladi FBiH da promptno doneše odluku kojom će se ograničiti rast cijena električne energije za privredu

Udruženje poslodavaca FBiH poziva delegate u Domu naroda Parlamenta FBiH da hitno usvoje Prijedlog zakona o dopuni Zakona o električnoj energiji u Federaciji BiH u istom tekstu u kojem je usvojio i Zastupnički dom. Ovaj prijedlog dopune Zakona o električnoj energiji u FBiH je na dnevnom redu sjednice Doma naroda Parlamenta FBiH koja je zakazana za srijedu, 29.12.2021. godine i predviđeno je njegovo razmatranje po hitnoj proceduri, a od ključne je važnosti da Dom naroda usvoji dopunu Zakona u istovjetnom tekstu kao iz Zastupnički dom Parlamenta FBiH.

Naime, predloženom dopunom Zakona o električnoj energiji u FBiH daje se mogućnost Vladi FBiH da ograniči rast cijena električne energije na tržištu. Usvajanje dopune Zakona omogućilo bi Vladi FBiH da već na sjednici u četvrtak doneše odluku kojom će se ograničiti rast cijena električne energije za privredu.

Podsjećamo, od septembra ove godine kompanije u Federaciji BiH počele su dobivati ugovore o snabdijevanju kojima im se cijena električne energije povećava do 350 posto. Udruženje poslodavaca FBiH mjesecima upozorava na pogubne posljedice ovako drastičnog povećanja cijena električne energije za privredu, koje bi u konačnici osjetili građani kroz povećanje cijena roba i usluga. Tokom pregovora sa predstavnicima Vlade FBiH i Ministarstva energetike, rudarstva i industrije ustanovljeno je da je nužno donijeti izmjene Zakona o električnoj energiji u FBiH kako bi Vlada mogla reagirati i ograničiti rast cijena električne energije na tržištu.

Zastupnički dom Parlamenta FBiH prošle sedmice je jednoglasno usvojio ovu dopunu Zakona i sada je nužno da Dom naroda usvoji dopunu u istovjetnom tekstu, kako bi Vlada FBiH pravovremeno reagirala i donijela odluku o ograničenju rasta cijena električne energije u četvrtak, pošto većini kompanija ugovori o snabdijevanju električnom energijom ističu 31.12.2021. godine.

Dom naroda usvojio dopune Zakona o električnoj energiji, dopune idu na usaglašavanje

Amandman se odnosi na ograničenje cijena ako one budu na tržištu rasle za više od 20 posto

Delegati Doma naroda Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine usvojili su na sjednici održanoj 29.12.2021. godine Prijedlog zakona o dopunama Zakona o električnoj energiji, ali u različitom tekstu od onog koji je usvojio Zastupnički dom FBiH. Zbog svega, Zakon ponovo mora ići na izglasavanje zastupnicima.

Usvojenim izmjenama predviđeno je da Vlada FBiH mora ograničiti rast cijena električne energije privrednim subjektima ako na širem tržištu električne energije cijene budu rasle za više od 20 odsto.

U obrazloženju je navedeno da izmjene Zakona omogućavaju Vladi FBiH da ograniči rast cijena električne energije u tom entitetu kako bi se izbjegli poremećaji u privredi i osigurala stabilnost privrede zbog naglog porasta cijena električne energije.

Tekst izmjena Zakona o električnoj energiji, usvojen je i 22. decembra u Zastupničkom domu FBiH, ali i dalje ne može stupiti na snagu, jer je u Domu naroda usvojen i dodatni amandman.

Zbog toga je potrebno da se Zastupnički dom sastane još jednom te izjasni o novoj varijanti s amandmanom iz Doma naroda, a ako ga ne odobri, tekst zakona treba da usaglašava zajednička parlamentarna komisija.

Amandman se upravo odnosi na ograničenje cijena ako one budu na tržištu rasle za više od 20 posto.

Vlada FBiH donijela Uredbu o metodologiji i usklađivanju najniže plaće

Vlada Federacije BiH je na sjednici održanoj 30. decembra 2021. godine donijela Uredbu kojom se propisuje metodologija utvrđivanja iznosa najniže plaće i usklađivanje najniže plaće.

Najniža plaća u smislu ove uredbe je najniži mjesecni iznos plaće koji pripada radniku za rad u punom radnom vremenu, a utvrđuje se u neto iznosu. U iznos najniže plaće ne ulaze uvećanja plaće koja radniku pripadaju za prekovremen rad, noćni rad, rad u dane sedmičnog odmora, rad u dane praznika ili drugim danom za koji je zakonom određeno da se ne radi. Najniža plaća radnika koji radi u nepunom radnom vremenu utvrđuje se i isplaćuje srazmjerno ugovorenom radnom vremenu.

Najniža neto plaća ne može iznositi manje od 55 posto prosječne mjesecne neto plaće u FBiH. Vlada Federacije BiH će odlukom, u skladu s članom 78. stav (1) Zakona o radu, utvrditi iznos najniže plaće za 2022. godinu. Utvrđeni iznos najniže plaće se primjenjuje na plaću za januar 2022. godine i sve naredne mjesecce do 31.12.2022. godine, a nakon toga se usklađuje jednom godišnje u rokovima i na način propisan uredbom.

Pravo na najnižu plaću, utvrđenu prema odredbama ove uredbe, imaju svi radnici koji rade u Federaciji, neovisno o sjedištu ili registraciji poslodavca. Poslodavac je dužan obračunati i

isplatiti najnižu plaću samo u slučaju kada je plaća radnika po kolektivnom ugovoru, pravilniku o radu i ugovoru o radu, niža od najniže plaće utvrđene ovom uredbom.

Poslodavac ne može koristiti najnižu plaću koju utvrđuje Vlada ovom uredbom, niti najnižu satnicu koja bi se izračunala na osnovu najniže plaće, kao ni bilo koju obračunsku jedinicu koja bi se izvela na osnovu utvrđene najniže plaće, za obračun plaće, naknade ili bilo kojeg drugog davanja radniku čija je plaća viša u odnosu na najnižu plaću, utvrđenu ovom uredbom.

Najniža plaća za narednu kalendarsku godinu se usklađuje do kraja tekuće godine, na način da se usklađivanje vrši u visini zbiru 50 posto procenta porasta potrošačkih cijena i 50 posto procenta porasta bruto domaćeg proizvoda u Federaciji u tekućoj godini za period januar - septembar, a prema podacima Federalnog zavoda za statistiku. Najkasnije do 31. decembra tekuće godine, Vlada odlukom usklađuje visinu najniže plaće za narednu godinu, što će prvi put biti izvršeno za 2023. godinu, a nakon konsultacija sa Ekonomsko-socijalnim vijećem. U slučaju da Vlada ne postigne dogovor nakon konsultacija sa ESV-om, minimalna plaća za narednu godinu ne može biti niža od iznosa koji je bio utvrđen odlukom za prethodnu godinu.

U obrazloženju je, između ostalog, navedeno da bi najniža plaća, utvrđena u skladu sa ovom uredbom, u 2022. godini iznosila 543 KM neto (55 posto od 987 KM - prosječne neto plaće u periodu januar - septembar 2021. godine). Ovakvom uredbom štiti se socijalna sigurnost radnika, pojednostavljen je poslodavcu obračun iznosa najniže plaće jer se iznos najniže plaće utvrđuje odlukom Vlade u tekućoj godini i primjenjuje se u cijeloj narednoj godini, za razliku od dosadašnjeg načina utvrđivanja najniže plaće posebno za svaki mjesec, ovisno o broju radnih sati tog mjeseca. Kao prednost istaknut je i pojednostavljen sistem nadzora Porezne uprave FBiH kao i nadležnih inspekcija.

Svjesni potrebe za poboljšanje statusa zaposlenih te uzimajući u obzir potrebe radnika i njihovih porodica, Udruženje je podržalo donošenje Uredbe koja definiše pomenuti iznos, napominjući da je to gornja granica koju poslodavci mogu podnijeti na svoj teret u sadašnjem stanju. Za veće povećanje, potrebno je smanjiti namete i opterećenje poslodavaca.

Premijer USK podržao stavove poslodavaca u vezi cijene električne energije

Na inicijativu Grupacije poslodavaca USK pri UPFBiH održan je sastanak poslodavaca sa područja ovog kantona sa premijerom USK Mustafom Ružnićem. Sastanku su prisustvovali i ministrica privrede Samra Mehić i predsjednik Privredne komore USK Enes Ružnić, a povodom najave poskupljenja električne energije za realni sektor.

Vlada USK, već je, na jednoj od prethodnih sjednica donijela zaključak kojim izražava protivljenje enormnom povećanju troškova privredi. Kako su predstavnici privrednih poduzeća naveli i na ovom sastanku, novim ugovorima o snabdijevanju električnom energijom koje su privredna društva dobila od elektroprivreda u FBiH se cijena električne energije za privredu povećava od 150, a za neke kompanije i do 350 posto.

"Ovdje govorimo o električnoj energiji koja se proizvodi u BiH, u dobrom dijelu iz hidro potencijala koji je resurs ove države. Druge države itekako znaju štititi svoje potrošače zato što oni pune budžete. Poslodavci mogu podnijeti poskupljenje struje u iznosu od maksimalno 20 posto. Dobili smo podršku Vlade USK, te ćemo tražiti da se, pošto su mnogi ugovori do kraja tekuće godine, ukoliko do tad ne dođe do dogovora, uvede moratoriju", istakao je predstavnik Grupacije poslodavaca USK pri UPFBiH Edin Ibrahimpašić.

Tokom sastanka je dogovoren da Vlada USK podrži privredna poduzeća i Udruženje poslodavaca i zvanično reaguje prema Vladi FBiH sa inicijativom za donošenje odluke o ograničavanju rasta cijena električne energije do maksimalno 20 posto za privredu.

I Sindikat metalaca FBiH podržao stavove UPFBiH u vezi električne energije

Sindikat metalaca FBiH podržava stav UPFBiH vezano za električnu energiju, te je pozvao sve nadležne institucije da hitno preispitaju odluke elektroprivreda o poskupljenjima i povuku ponuđene ugovore za električnu energiju koje su ponudili kompanijama, navodi se u dopisu ovog sindikata upućenom Vladi FBiH i oba doma Parlamenta FBiH.

Navodi se da je 17. decembra 2021. godine održan sastanak direktora namjenske industrije FBiH i predstavnika Sindikata metalaca na kojem su doneseni zaključci da kompanije iz namjenske industrije neće popisati ponuđene ugovore zbog enormnog povećanja cijene električne energije, da je očito na sceni konstantno urušavanje i srozavanje kompletne industrije te da će ovakva mačehinska i neodgovorna politika dovesti privredu u propast i još više iseliti stanovništvo BiH, a postojeće kompanije i radna mjesta ugasiti.

Dopis Sindikata metalaca FBiH i namjenske industrije

Vlada SBK/KSB podržala poslodavce: Zbog skuplje struje ispaštat će građani

Vlada Srednjobosanskog kantona jednoglasno je podržala stavove Grupacije poslodavaca SBK pri Udruženju poslodavaca FBiH te nadležnog ministarstva da bi najavljeno drastično poskupljenje električne energije bilo pogubno.

"Vlada se opredijelila da na prijedlog Ministarstva privrede i poslodavaca stavi na znanje svoje mišljenje u smislu predloženog rasta cijena električne energije. Ostajemo pri tome da je zahtjev o poskupljenju pretjeran, to poskupljenje bi napravilo velike probleme čitavom sistemu, društvu, zajednici i građanima, koji bi na kraju ispaštali. Naveo sam i neke primjere kao što su toplana, vodocrpilišta koja rade na električnu energiju, da ljudi vide kakav bi to utjecaj imalo na građane"

rekao je kantonalni premijer Tahir Lendo.

Vlada SBK/KSB traži na uvid razloge i kriterije povećanja cijene.

"Razumno je da imaju input za povećanje cijene uglja, ali privrednici i dalje tvrde, a i mi stojimo iza toga, da povećanje ne bi trebalo biti veće od 20 posto" poručio je Lendo.

Najavio je da će o postignutim zaključcima obavijestiti Vladu FBiH, resorno federalno ministarstvo i Udruženje poslodavaca FBiH.

Udruženje poslodavaca i samostalnih privrednika Konjic podržava stavove UPFBiH u vezi električne energije

Udruženje poslodavaca i samostalnih privrednika Konjic podržalo je stavove UPFBiH u vezi električne energije, te je uputilo Vladi FBiH zahtjev za obrazloženje ovog energenta.

U dopisu se navodi da su sjednici ovog udruženja prisustvovali predstavnici većih poduzeća sa područja Općine Konjic te su doneseni zaključci vezani za ponuđene ugovore elektroprivreda u kojima poskupljenje struje ide i do 300 posto. Ovo udruženje navodi da cijena električne energije ne bi trebala poskupiti više od 12 posto te da je trenutno stanje sa poskupljenjem električne energije dovodi privrednike u tešku situaciju te najavljuju da će tražiti pojednostavljenje za urbanističke i građevinske saglasnosti za hidro/vjetro i solarne elektrane jer je to jedini način da u budućnosti ne dođe do drastičnog povećanja cijene. Dopis pročitajte [OVDE](#).

"Biznis centar" Jelah-Tešanj podržava stavove UPFBiH o poskupljenju struje

Udruženje privrednika "Biznis centar" Jelah-Tešanj podržava stavove Udruženja poslodavaca Federacije BiH i pruža punu podršku mjerama protiv poskupljenja električne energije, saopćeno je iz ovog Udruženja.

Tim povodom je održana i sjednica Upravnog odbora ovog Udruženja. Jedno od najznačajnijih pitanja koje je razmatrano na dnevnom redu sjednice jeste i problematika višestrukog poskupljenja električne energije za privredna društva u Federaciji Bosne i Hercegovine, koja predstavljaju veliku opasnost za poslovanje svih privrednih društava.

"Višestrukim povećanjem cijene koštanja električne energije u iznosu od 150-350 posto privrednim društvima prijeti niz opasnosti poput gašenja pogona, redukcija proizvodnje i izvoza, otpuštanjem radne snage, kao i smanjenjem planiranih investicija", navode.

Članovi Upravnog odbora UP "Biznis centar" Jelah-Tešanj su jednoglasno podržali stavove i pružili punu podršku mjerama protiv poskupljenja električne energije Udruženju poslodavaca Federacije Bosne i Hercegovine, u kojima hitno pozivaju nadležne i Vladu FBiH da poduzmu sve neophodne mjere i da u upravnim odborima javnih preduzeća koja se bave proizvodnjom i distribucijom električne energije u Federaciji BiH donesu odgovarajuće odluke kojima će se ograničiti rast cijena električne energije za privredna društva.

Pismo podrške

Udruženje poslodavaca i samostalnih privrednika Živinice pružilo podršku UPFBiH u vezi električne energije

Upravni odbor Udruženje poslodavaca i samostalnih privrednika Živinice na sjednici održanoj 21.12.2021. godine donijelo je zaključak u kojem se navodi da je ovo udruženje apsolutno protiv poskupljenja električne energije, te da ne postoji realan i opravdan razlog za poskupljenje.

"Poskupljenje cijene električne energije će uzrokovati propast mnogih firmi, povećanje cijena svih životnih namirnica i proizvoda i na kraju otpuštanje radnika. Otpušteni radnici obzirom da neće moći naći posao u BiH će neminovno napustiti našu državu. Udruženje poslodavaca Živinice daje podršku Udruženju poslodavaca FBiH da pregovara sa EP BiH i ne da ne dopusti nikakvo poskupljenje električne energije", navodi se u zaključku sa sjednice.

Sjednica ESV-a FBiH o Uredbi o metodologiji izračuna i usklađivanja najniže plaće

Sjednica Ekonomsko-socijalnog vijeća za teritoriju FBiH održana je 02. decembra 2021. godine na kojoj se raspravljalo o Uredbi o metodologiji izračuna i usklađivanja najniže plaće.

Predsjednik Udruženja poslodavaca FBiH

Adnan Smailbegović naveo je da je materijal koji je predstavilo Federalno ministarstvo finansija korektan i da zaslužuje pažnju.

– Po njihovom prijedlogu minimalna plata bi iznosila oko 550 KM i to je nešto o čemu se može razgovarati – poručio je Smailbegović.

Naglasio je da će obje delegacije pismeno dostaviti svoje primjedbe i da očekuje da Vlada FBiH doneše odluku u narednih deset do 15 dana.

Softverska fiskalizacija osigurala bi veći stepen naplate javnih prihoda

Predloženi Pravilnik neće osigurati veći stepen naplate javnih prihoda, povećati finansijsku disciplinu i sigurnost transakcija

Udruženje poslodavaca Federacije Bosne i Hercegovine, u saradnji sa Sarajevo School od Science and Technology, a u okviru Projekta "Doprinos organizacija civilnog društva poboljšanju uticaja poduzetništva na socio-ekonomski razvoj BiH", koji finansira Europska unija, organiziralo je okrugli sto "Neminovnost uvođenja softverske fiskalizacije".

Na okrugлом stolu je učestvovalo 35 predstavnika poslodavaca i akademske zajednice, odnosno, profesora sa više univerziteta, a izlaganja su se odnosila na informatički, ekonomski i pravni osnov za uvođenje softverske fiskalizacije.

Osnovni zaključak okruglog stola je da je način usvajanja pravilnika, kojim se reguliše oblast fiskalizacije sačinjen bez procjene cilja koji se želi postići, kao i bez procjene uticaja primjene propisa na mala i srednja preduzeća. Na osnovu toga, može se konstatovati da je propis donijet netransparentno, potiče korupciju te je nemoguće pratiti njegovu primjenu. Tehnička rješenja koja su primijenjena su najmanje deset godina tehnološki zastarjela.

Mada je predloženi pravilnik bolji od postojećeg stanja, daleko je od toga da će osigurati veći

argument da ne postoje tehnički preduslovi, te da nemamo dovoljno stručnih kadrova za taj process.

Ukoliko Ministarstvo finansija FBiH zaista ostane ustrajno da ne mijenja propis, onda bar neka postupi kao njihove kolege iz RS-a koji su predvidjeli da zamjena fiskalnih uređaja pada na teret Budžeta RS-a, a ne da se 80 miliona KM iz džepova 90.000 privatnika prebac u džepove 15, također, privatnika.

stepen naplate javnih prihoda, povećati finansijsku disciplinu i sigurnost transakcija. Pogotovo ne u stepenu koji bi se osigurao uvođenjem softverske fiskalizacije.

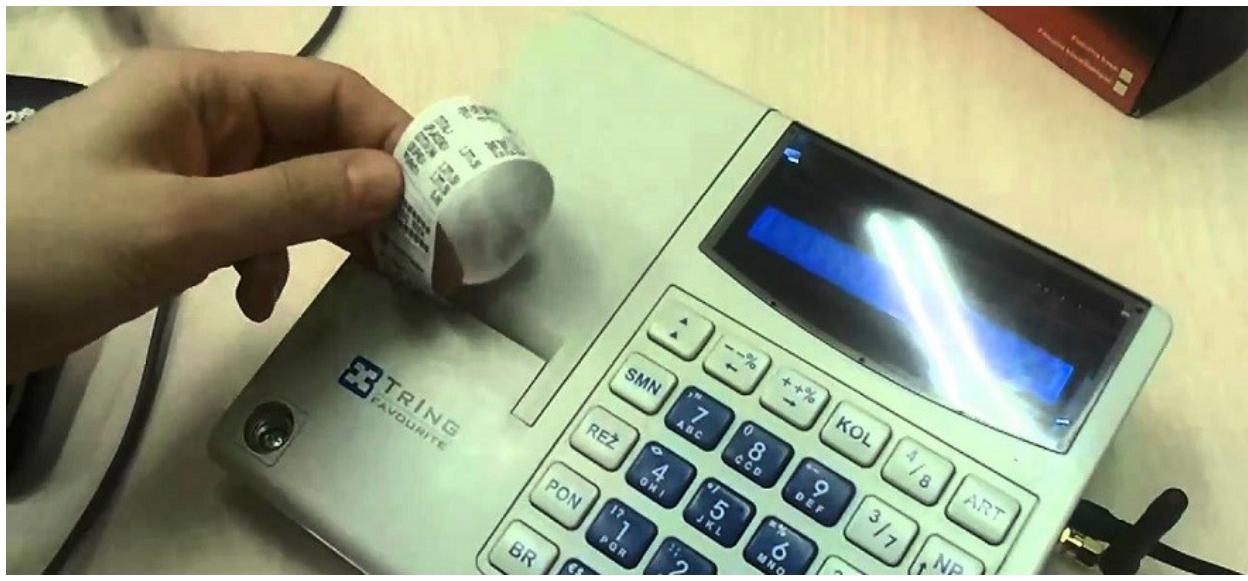
Problem sa elektronskim potpisom samo je izgovor da se ne provede softverska fiskalizacija, isto kao i

U najkraćem roku sačinit će se konkretni zaključci koji će se uputiti Vladi Federacije Bosne i Hercegovine i Ministarstvu finasija FBiH u cilju iznalaženja najboljeg mogućeg rješenja u ovoj oblasti.

Stavljen van snage Pravilnik o dinamici zamjene fiskalnih sistema u FBiH

Na zahtjev Udruženja poslodavaca FBiH

Na zahtjev Udruženja poslodavaca Federacije Bosne i Hercegovine, a postupajući po Zaključku Zastupničkog doma Parlamenta Federacije BiH sa sjednice održane 30. novembra 2021. godine, ministrica finansija FBiH Jelka Milićević 22. decembra 2021. godine stavila je izvan snage Pravilnik o dinamici zamjene fiskalnih sistema u FBiH.

Udruženja poslodavaca Federacije Bosne i Hercegovine u inicijativi za hitno stavljanje van snage ovog pravilnika podsjetilo je da bi primjena odredbi Pravilnika izazvala enormno povećanje troškova za kompanije te da je nerazumljiva namjera Ministarstva koje insistira na primjeni Pravilnika, pogotovo zbog činjenice da njegova primjena neće imati nikakav uticaj na priliv budžeta, šta više, sredstva od zamjene fiskalnih sistema će se preliti u džepove pojedinaca za koje postoje indicije da su interesno i politički povezani sa pojedinim strukturama vlasti.

[Pravilnik o prestanku važenja pravilnika o dinamici zamjene fiskalnih sistema u FBiH](#)

Vlada FBiH podržala inicijative UPFBiH za izmjene zakonskog okvira kojim se smanjuje rizik od nastanka koruptivnih radnji

Riječ je o setovima inicijativa koje se tiču izmjena zakonskog okvira kojim se reguliše rad inspekcijskih organa

Vlada Federacije BiH utvrdila je na sjednici održanoj 09.12.2021. godine, izjašnjenje na setove inicijativa Udruženja poslodavaca FBiH za izmjene zakonskog okvira kojim se smanjuje rizik od nastanka koruptivnih radnji.

Riječ je o setovima inicijativa koje se tiču izmjena zakonskog okvira kojim se reguliše rad inspekcijskih organa, te kojim su predviđene različite kazne za isti prekršaj.

Tako je, na prijedlog Federalnog

ministarstva pravde, Vlada utvrdila izjašnjenje o inicijativi Udruženja poslodavaca FBiH za donošenje Prijedloga zakona o dopuni Zakona o upravnom postupku, Zakona o postupku inspekcijskog nadzora i Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o inspekcijama Federacije BiH.

Na prijedlog Federalnog ministarstva trgovine, utvrđeno je i odgovor o inicijativi Udruženja poslodavaca FBiH za izmjenu i dopunu Zakona o kontroli cijena i Zakona o unutrašnjoj trgovini.

Resorno federalno ministarstvo zaduženo je da Vladi FBiH dostavi Prednacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o upravnom postupku i Prednacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o inspekcijama FBiH.

Upute u vezi primjene Zakona o zaštiti na radu

Obzirom da određene odredbe Zakona o zaštiti na radu FBiH nisu precizne i jasne, u praksi su se pojavile brojne nedoumice u vezi sa primjenom pojedinih instituta, odnosno u vezi sa postupanjem inspekcijskih organa u pogledu određenih obaveza poslodavaca. Radi pravilne i jedinstvene primjene navedenog zakona i podzakonskih akata Udruženje poslodavaca FBiH je od Ministarstva rada i socijalne politike FBiH zahtjevalo dodatna objašnjenja, odnosno preporuke za postupanje u odnosu na određene institute, a kako poslodavci ne bi bili dodatno izloženi troškovima od strane inspekcija.

Ministarstvo rada i socijalne politike FBiH, nakon podnošenja zahtjeva Udruženja poslodavaca FBiH, dostavilo je upute u vezi primjene Zakona o zaštiti na radu.

Upute pročitajte [OVDJE](#).

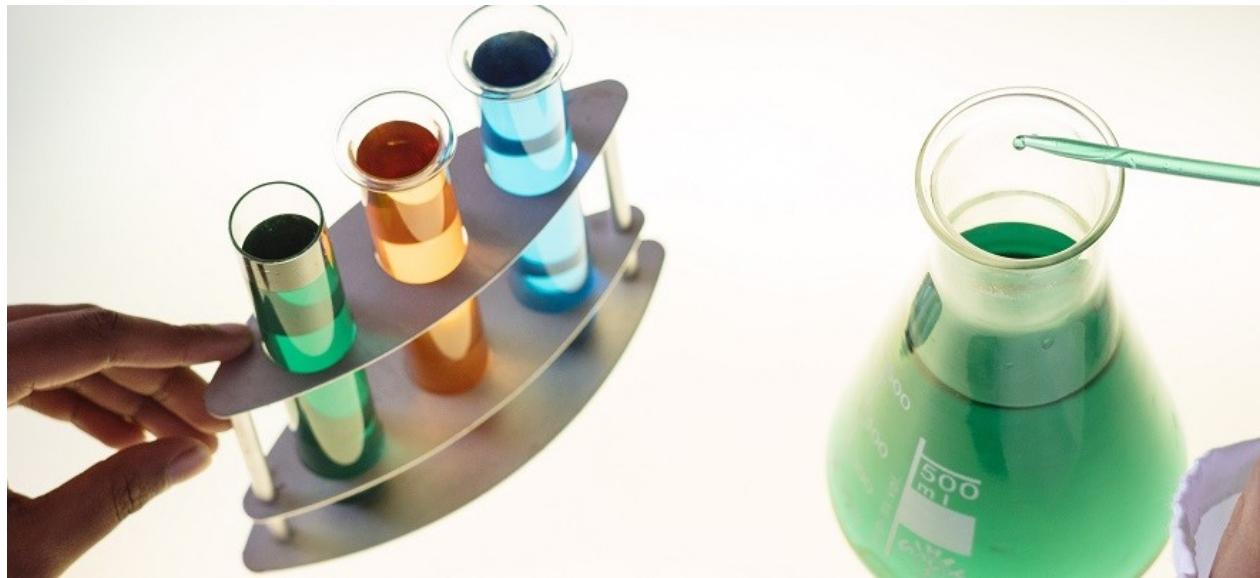
UPFBiH uputilo primjedbe na Nacrt zakona o PDV-u

Udruženje poslodavaca FBiH je, putem eKonsultacija, uputilo primjedbe na Nacrt zakona o PDV-u. Udruženje smatra da predložena rješenja novog Zakona o PDV-u nisu u interesu rasterećenja privrede i poboljšanja poslovnog ambijenta, niti će značajnije doprinijeti kvalitetnijem uređenju oblasti indirektnih poreza i rastu prihoda. Predmetni nacrt nije reformski, niti stimulativan za privedu, te neće dovesti do povećanja privrednih aktivnosti, niti proširenja porezne osnovice za prikupljanje PDV-a.

Nacrt zakona o PDV-u nema suštinskih izmjena u odnosu na važeći Zakon. Također, u predloženom tekstu nema niti jedan prijedlog koji je UPFBiH dostavljalo na Prednacrt zakona, kao što su pomjeranje roka plaćanje PDV-a sa desetog na posljednji dan u mjesecu, plaćanje poreza po naplati fakture za male poreske obaveznike, te nemogućnost priznavanja odbitnog PDV-a za neplaćene fakture, a kakva rješenja poznaju zemlje regiona i zemlje EU.

Zbog svega navedenog, UPFBiH je dostavilo konkretnе primjedbe na pojedine odredbe, koje imaju za cilj poboljšanje teksta Zakona koji će biti primjenljiv u praksi. Primjedbe Udruženja možete pročitati [OVDJE](#).

UPFBiH uputilo inicijativu za uspostavljanje jedinstvenog tržišta za registraciju dodataka prehrani na području BiH

Udruženju poslodavaca FBiH obratile su se brojne članice uvoznici koji se susreću sa problemom neusklađenosti zakona i nepostojanja jedinstvenog tržišta, zbog čega su poslodavci u BiH prinuđeni vršiti duplu registraciju proizvoda u nadležnim institucijama entiteta.

Problem je posebno izražen u registraciji dodataka prehrani i hrani za posebne namjene, hemikalijama kao i biocidima, gdje je registracija regulisana na nivou entiteta. Zbog nepostojanja propisa kojim se uspostavljaju jedinstvene procedure za registraciju dodataka prehrani na području Bosne i Hercegovine, poslodavci su izloženi nepotrebnim troškovima.

Propisi u RS i Federaciji BiH nisu harmonizovani i ne postoji jedinstven ekonomski prostor koji je sastavni dio Ustava BiH, a čije je uspostavljanje jedan od osnovnih uvjeta za članstvo u EU. Ovakav način registracije dodataka hrani je u potpunosti u suprotnosti sa pravnom stečevinom EU, Ustavom BiH, Član I. 4. i Članom 31. stav 4. i članom 72. Zakona o hrani.

Stoga je Udruženje poslodavaca FBiH uputilo Agenciji za sigurnost hrane BiH inicijativu za uspostavljanje jedinstvenog tržišta za registraciju dodataka prehrani na području BiH, u kojoj se traži da Agencija Vijeću ministara dostavi na usvajanje Pravilnik o dodacima prehrani kojim bi se propisale jedinstvene procedure za registraciju dodataka prehrani na području BiH.

Sastanak poslodavaca i Ministarstva rada u vezi primjene Zakona o zaštiti na radu

Na inicijativu UPFBiH 09. decembra 2021. godine je održan sastanak sa predstavnicima Ministarstva za rad i socijalnu politiku na temu primjene Zakona o zaštiti na radu. Sastanku su ispred UPFBiH, pored rukovodstva, prisustvovale i članice koje su susreću sa problemima u praksi kod primjene Zakona o zaštiti na radu.

U Federaciji Bosne i Hercegovine je 07.11.2020. godine, stupio na snagu Zakon o zaštiti na radu ("Službene novine Federacije BiH", broj: 79/20), kojim su, između ostalog, uređena prava, obaveze i odgovornosti poslodavaca i radnika u vezi sa provođenjem i poboljšanjem sigurnosti i zaštite zdravlja radnika na radu.

Također, u Službenim novinama Federacije BiH broj: 23/21, od 24.03.2021. godine, objavljena su Pravila o procjeni rizika, Pravilnik o načinu, postupku i rokovima vršenja periodičnih pregleda i ispitivanja iz oblasti zaštite na radu, Pravilnik o uvjetima koje moraju ispunjavati ovlaštene organizacije za obavljanje stručnih poslova iz oblasti zaštite na radu i dr.

Na osnovu navedenih akata poslodavci su u obavezi da provode aktivnosti za sigurnost i zaštitu na radu. Obzirom da određene odredbe nisu precizne i jasne, u praksi su se pojavile brojni problemi i nedoumice u vezi sa primjenom Zakona i podzakonskih akata, odnosno u vezi sa postupanjem inspekcijskih organa u pogledu određenih obaveza poslodavaca kada je u pitanju oblast zaštite na radu.

Shodno navedenom UPFBiH je sa Ministarstvom za rad i socijalnu politiku pokrenulo aktivnosti u cilju rješavanja navedenog problema. Zahvaljujući aktivnostima UPFBiH trenutno su u praksi spriječene zloupotrebe od strane ovlaštenih organizacija koje su zbog svog položaja poslodavcima nudile veoma visoke cijene za procjenu rizika.

Udruženje je Ministarstvu za rad i socijalnu politiku dostavilo konkretnе primjedbe vezano za izmjene navedenih akata. Ministarstvo je primjedbe Udruženja ocijenilo opravdanim i obavezalo se da će u narednom periodu raditi na izmjeni navedenih propisa.

Također, Ministarstvo je izrazilo svoju spremnost da saradnji sa UPFBiH u narednom periodu radi na rješavanju ovog problema u cilju zaštite poslodavaca i pravilne primjene zakonskih i podzakonskih akata u praksi.

Sastanak poslodavaca iz oblasti tekstilne industrije

Vezano za nastavak pregovora za zaključivanje Kolektivnog ugovora o pravima i obavezama radnika i poslodavaca za djelatnost tekstilne industrije, industrije kože, gume i obuće 09.12.2021.godine u prostorijama UPFBiH održane su šire konsultacije u okviru ove grupacije, kako bi se zauzeo jedinstven stav u pogledu daljih aktivnosti. Sastanku su pored članova pregovaračkih timova prisustvovali i predstavnici vodećih kompanija iz ove djelatnosti.

Iako je UP FBiH do sada uložio maksimalne napore da vodi pregovore u dobroj vjeri sa ciljem zaključivanja Kolektivnog ugovora za djelatnost tekstilne, kožarsko-prerađivačke, gumarske i industrije tekstila, što je u najvećem interesu radnika, Sindikat tekstila, kože, obuće i gume FBiH ne želi da pregovora jer do sada nisu potpisali Protokol za vođenje pregovora za zaključivanje Kolektivnog ugovora, a što je uslov za otpočinjanje pregovora.

Obzirom da je ovakvo postupanje Sindikata krajnje neprihvatljivo i nekorektno te da je u suprotnosti sa svim domaćim i međunarodnim propisima koji regulišu ovu materiju, poslodavci iz ove djelatnosti su razmotrili nastalu situaciju i zauzeli jedinstven stav u daljim aktivnostima.

Ovakvo postupanje Sindikata dovodi u situaciju da će radnici izgubiti veliki broj prava koja nisu regulisana Zakonom o radu, a koja su pitanje kolektivnih ugovora. Predstavnici Grupacije su zaključili da su i dalje otvoreni za pregovore i da će ukoliko Sindikat promjeni stav pregovarati u cilju zaključivanja ovog kolektivnog ugovora.

Objavljen Zakon o reprezentativnosti sindikata i udruženja poslodavaca, ugrađeno većina primjedbi UPFBiH

U "Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine", broj 103/21 od 22.12.2021. godine je objavljen Zakon o reprezentativnosti sindikata i udruženja poslodavaca.

Ovim zakonom uređuju se kriteriji, uvjeti i postupak utvrđivanja reprezentativnosti sindikata i udruženja poslodavaca, ovlaštenja reprezentativnog sindikata i udruženja poslodavaca u Federaciji Bosne i Hercegovine, postupak preispitivanja utvrđene reprezentativnosti i druga pitanja od značaja za postupak utvrđivanja reprezentativnosti sindikata i udruženja poslodavaca, ako drugim zakonom nije drugačije određeno. Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

U Zakon je umnogome poboljšan u odnosu na Nacrt jer je ugrađeno većina primjedbi Udruženja poslodavaca FBiH.

Donošenje Zakona o reprezentativnosti sindikata i udruženja poslodavaca predstavlja dio reforme radnog zakonodavstva u cilju unapređivanja prava na slobodno organizovanje i udruživanje u sindikate i udruženja poslodavaca, slobodu osnivanja i udruživanja u saveze i udruženja višeg nivoa, a u vezi sa pravom na kolektivno pregovaranje u svrhu unapređivanja ekonomskih i socijalnih interesa.

Sastanak rukovodstva UPFBiH i Holdine

Rukovodstvo UPFBiH, predsjednik Adnan Smailbegović i direktor Mladen Pandurević održali su 13. decembra sastanak sa predsjednikom Uprave i direktorom društva Holdina Slavkom Sić i članicom Uprave/izvršnom direktoricom za finansije Raisom Ratković.

Sastanak je održan s ciljem produbljivanja saradnje i razgovora o problemima koji bitno utiču na ovu djelatnost, kao što je primjena novog Zakona o računovodstvu i reviziji koji, prema mišljenju Ministarstva, predviđa da računovodstvene usluge ne može obavljati niko ko nije upisan u Registar Federalnog ministarstva finansija, u skladu sa odredbama Pravilnika o sadržaju i načinu vođenje registra kvalificiranih lica i registra pravnih lica i poduzetnika koji pružaju knjigovodstvene i računovodstvene usluge. Udruženje poslodavaca FBiH se po ovom pitanju obratilo Ministarstvu finansija FBiH i zatražilo sastanak kako bi se iznašlo rješenje, jer ukoliko se ovakva mišljenja ne povuku, poslodavcima će biti prouzrokovane nesagledive štete.

Nadalje, razgovaralo se i o Prednacrtu zakona o PDV-u te pitanjima samoposluživanja na benzinskim pumpama.

UPFBiH u borbi protiv korupcije

Konvencija Ujedinjenih nacija protiv korupcije usvojena je 2003. godine na Generalnoj skupštini UN-a, te se u svijetu 9. decembar obilježava kao Međunarodni dan borbe protiv korupcije.

Ovom prilikom Udruženje poslodavaca Federacije Bosne i Hercegovine naglašava svoju potpunu i snažnu opredijeljenost i posvećenost u identifikaciji i preveniranju svih oblika koruptivnih ponašanja, kako u interakciji javnog i privatnog sektora. Kao potvrdu opredijeljenosti borbi protiv korupcije UPFBiH implementira projekat „Poslovanje bez korupcije“ koji se realizira se u okviru krovnog projekta „Podrška građanima u borbi protiv korupcije“, a koji provode Centri civilnih inicijativa, kao glavni implementator te Transparency International BiH i Centar za razvoj medija i analize kao partneri na projektu, a podržan je od strane Američke agencije za međunarodni razvoj.

Dosadašnje antikoruptivne aktivnosti u BiH su nepravedno izostavile uključivanje poslovne zajednice koje su često u interakciji s javnim sektorom, a koja je ujedno najveća žrtva korupcije.

Stepen učešća poslodavaca u borbi protiv korupcije se mora značajno povećati kako bi se ojačao integritet privatnog sektora, obezbijedila sigurnost poslovanja i smanjili sistemski rizici, što će u konačnici voditi ka prijeko potreboj većoj stopi ekonomskog rasta BiH.

U okviru projekta „Poslovanje bez korupcije”, Udruženje poslodavaca FBiH jeiniciralo izmjene zakona čime će se smanjiti prostor za koruptivne radnje nosilaca izvršne i zakonodavne vlasti, kao i izloženost poslodavaca korupciji kako bi se stvorili preduslovi za fer tržišnu utakmicu i poboljšanje poslovnog ambijenta u bh. društvu. U saradnji s članicama Udruženja, vanjskim pravnim i ekonomskim ekspertima, Vladom Federacije BiH, agencijama za borbu protiv korupcije i inspekcijskim organima, Udruženje je izradilo tekst Zakona o postupku izvođenja inspekcijskog nadzora, te tekstove zakona o izmjenama i dopunama Zakona o inspekcijama, Zakona o prekršajima, Zakona o upravnom postupku, Zakona o hrani, Zakona o kontroli cijena, Zakona o unutrašnjoj trgovini, Zakona o cestovnom prevozu i Zakona o igrama na sreću. Svi zakoni upućeni su Vladi Federacije BiH na dalje postupanje i upućivanje ka resornim ministarstvima s ciljem njihovog usvajanja.

Kreirana je jedinstvena web platforma www.poslovanjebezkorupcije.ba kojom je omogućena anonimna prijava korupcije, besplatna pravna pomoć članicama Udruženja u vezi s borbot protiv korupcije, kao i pregled svih propisa koji se odnose na borbu protiv korupcije, bazu podataka prijava korupcije, te pregled sudske prakse.

Udruženje poslodavaca FBiH poziva sve privredne subjekte da putem ove web platforme prijave svaki oblik korupcije s kojim se susreću u svom poslovanju.

Održana sjednica UO Grupacije poslodavaca ZDK pri UPFBiH

Sjednica Upravnog odbora Grupacije poslodavaca ZDK pri UPFBiH održana je 09. decembra 2021. godine na kojoj su potvrđeni novi članovi Upravnog odbora koji su izabrani na Skupštini Grupacije održanoj krajem septembra tekuće godine. Za nove članove izabrani su Mujkić Nagib iz Žepča, Kantić Semir iz Tešnja, Handžić Kenan iz Visokog, Zaimović Mirza iz Kaknja i Bećić Rifet iz Zavidovića. Imenovani su izabrani umjesto Josipa Jukića, Mladena Ivešića, Ernesa Đelmića, Dinke Semić i Sulejmana Haračića.

Članovi su jednoglasno potvrdili imenovanje Vladimira Franjića, vlasnika i direktora kompanije Meridijan, za novog člana Ekonomsko-socijalnog vijeća ZDK. Franjić je imenovan umjesto Sulejmana Haračića, koji je dobrovoljno zbog odlaska u penziju, istupio iz članstva Grupacije.

Na sjednici je potpredsjednik UO Ibrahim Meškić naglasio da je saopćenje za javnost kojom je Grupacija upozorila na nepravedan odnos Vlade ZDK prema preuzetim obavezama i realizaciji zaključaka ESV-a i pojedinih zahtjeva poslodavaca naišlo na odobravanje od strane Vlade, te da su na prethodnoj sjednici ESV-a, prilikom razmatranja Prijedloga rebalansa Budžeta za 2021. godinu socijalni partneri pozdravili donošenje rebalansa te iskazali zadovoljstvo načinom raspodjele planiranih novčanih sredstava. Rebalansom je najveći dio sredstava opredijeljen u korist poticaja u privredi, te se izašlo u susret velikom dijelu zahtjeva i sugestija od strane poslodavaca samim tim što će se za infrastrukturu i u šest poslovnih zona na području ZDK izdvojiti dodatnih 1.700.000 KM.

Održana sjednica ESV-a ZDK

Na sjednici ESV-a ZDK, održanoj 23. decembra 2021. godine, razmatrao se Budžet ovog kantona za 2022. godinu.

Ekonomsko-socijalno vijeće ZDK je jednoglasno podržalo prijedlog Budžeta ZDK za 2022. godinu uz obrazloženje Grupacije poslodavaca ZDK pri UPFBiH da je predloženi Budžet u iznosu od 438.320,000 KM, pored socijalne komponente, sve više i razvojni, jer su usvojene sugestije poslodavaca da se više sredstava planira u razvojne projekte i subvencije privredi u narednoj godini.

Također, ESV ZDK je podržalo zaključke UPFBiH, sa nedavnog sastanka poslodavaca u Zenici, da se ne dozvoli povećanje električne energije za više od 20 posto za privredu.

Na inicijativu UPKS, Skupština KS usvojila Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama KS kojim se ukida naknade za opću korisnu funkciju šuma

Na inicijativu Udruženja poslodavaca Kantona Sarajevo, Skupština KS usvojila je 14. decembra 2021. godine Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o šumama KS, te ga uputila u javnu raspravu u trajanju od 30 dana.

Kako je istakao u izlaganju ministar privrede KS Adnan Delić, u ovom nacrtu ponuđena su nova zakonska rješenja koja imaju za cilj obezbijediti lakše i djelotvornije upravljanje ovim prirodnim resursom, uz njegovo očuvanje i unapređenje. Takođe, predviđeno je značajno fiskalno olakšanje poslovanja privrednih subjekata u KS.

"Osnovna novina predloženih izmjena jeste potpuno ukidanje naknade za opću korisnu funkciju šuma, koju su do sada bili dužni plaćati svi poslovni subjekti u KS, shodno svojim godišnjim

prihodima, a koje prema svim relevantnim analizama predstavljaju dodatni teret u poslovanju privrednih subjekata", istakao je ministar Delić.

Na osnovu analize prihoda koji su ostvarivani na ovaj način, predloženo je da se taj iznos obezbijedi iz budžeta KS u svrhu finansiranja svih aktivnosti koje se tiču očuvanja šumskog biodiverziteta i unapređenja šuma u KS.

"Smatramo da ovi poslovi treba da budu u nadležnosti ovog preduzeća, kao korisnika šuma i nekoga ko gospodari nad 64 posto šumskog zemljišta u KS. U prilog tome idu i iskustva iz drugih kantona gdje je čuvanje šuma povjerenog korisniku šuma koji na ovaj način dobija i odgovornost i ulogu, ne samo korisnika šuma nego i nekoga ko čuva i brine o šumama", naglašava Delić.

Izmjenama i dopunama Zakona predviđeno je da čuvari šuma počiniocima prekršaja u šumi na licu mjesta izdaju prekršajni nalog, što predstavlja značajnu novinu u odnosu na prethodni Zakon, a s ciljem adekvatne i neposredne zaštite šuma od ilegalnih aktivnosti i počinilaca istih.

Ono što je takođe važna odrednica ovog zakona jeste činjenica da se kazne predviđaju i za čuvare šuma kao prema pravnom licu, ukoliko zakažu u zaštiti šuma ili u blagovremenoj evidenciji štete.

"Ukoliko čuvari šuma ne bi provodili aktivnosti na zaštiti šuma, odnosno blagovremeno obilježavali i evidentirali štete i poduzimali daljne neophodne radnje, Zakon predviđa dužnost korisnika šuma da nadoknadi štetu i istu uplati u Budžet KS na osnovu rješenja šumarskog inspektora, te prekršajno odgovara kao pravno lice", pojasnio je ministar Delić. Istakao je i da je u kaznenim odredbama ovog zakona predviđena i prekršajna odgovornost čuvara šuma, kao odgovornog lica u pravnom licu, što do sada nije bilo moguće.

Naglasio je i da se novim zakonskim rješenjima, osim navedenog, jasnije definira šuma s posebnom namjenom, kao i postupak i nadležnosti za proglašenje šuma s posebnom namjenom, podizanje kvaliteta gospodarenja šumama u državnom vlasništvu, te ukidanje naknade vlasnicima privatnih šuma za troškove stručnih poslova koje obavlja Uprava za šumarstvo.

Udruženje poslodavaca Kantona Sarajevo je 2019. pokrenulo inicijativu za ukidanje naknade za opštakorisne funkcije šuma, smatrujući da je ovo još jedan u nizu parafiskalnih nameta i opterećenja za poslodavce, te da opštakorisne funkcije šuma predstavljaju javno dobro od opštakog interesa za sve građane, a ne samo za poslodavce. Tada su obavljeni sastanci sa svim relevantnim instanicama, te je na Koordinacionom tijelu za parafiskalne nemete u Kantonu Sarajevo i ESV-u za područje Kantona Sarajevo prihvaćena ova inicijativa.

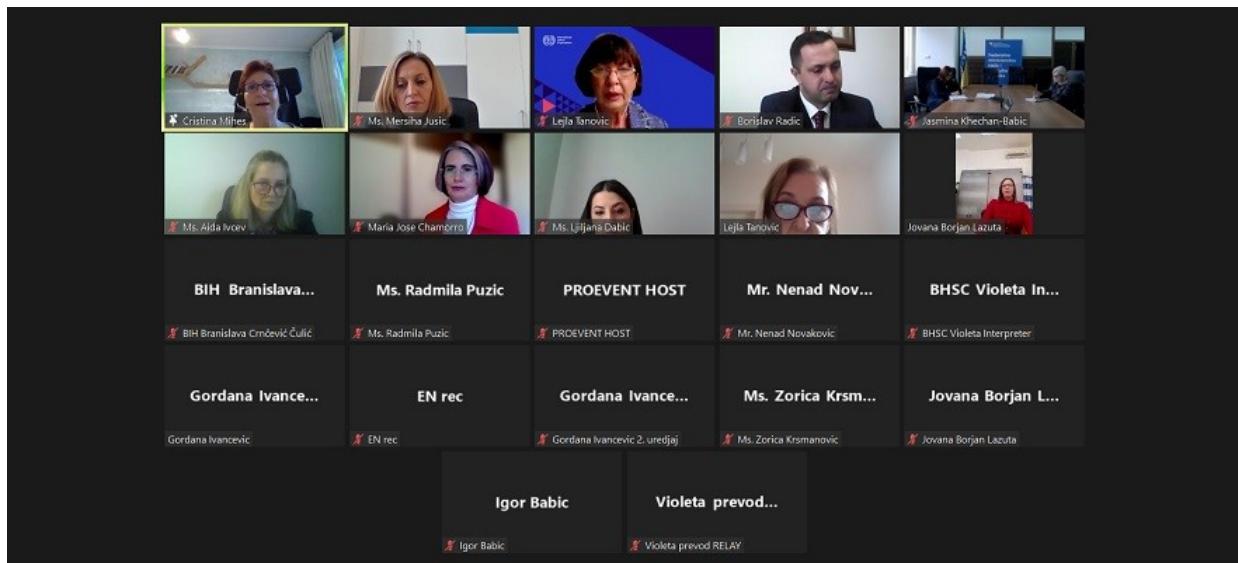
Održana radionica komparativne analize propisa u BiH o nasilju i uznemiravanju u svijetu rada sa odredbama ILO Konvencije 190

Validaciona radionica komparativne analize propisa u Bosni i Hercegovini o nasilju i uznemiravanju u svijetu rada sa odredbama ILO Konvencije 190, u organizaciji Međunarodne organizacije rada, održana je 17. decembra 2021. godine, a istoj je prisustvovala sekretar UPFBiH Mersiha Jusić.

ova konvencija je prekretnica Konvencije o zabrani nasilja i uznemiravanja u vezi prava svih na svijetu, bez nasilja i uznemiravanja, uključujući rodno-zasnovanog nasilja. Usvojena je 21. juna 2019. godine na stogodišnjoj Međunarodnoj konferenciji rada. Dopunjena je Preporukom br. 206, a predstavlja opšti standard za zaštitu od nasilja i uznemiravanja u svijetu rada i sadrži odredbe kojima bi se riješio problem nasilja i uznemiravanja.

Prema članu 1. Konvencije "nasilje i uznemiravanje" u svijetu rada predstavlja niz neprihvatljivih oblika ponašanja i praksi, ili prijetnje, bez obzira da li se radilo o izoliranom ili ponovljenom događaju, koji imaju za cilj, rezultiraju ili će vjerovatno rezultirati fizičkom, psihološkom, seksualnom ili ekonomskom povredom, te obuhvata i rodno-zasnovano nasilje i uznemiravanje. Ovim je obuhvaćeno, na primjer, i fizičko i verbalno nasilje, maltretiranje i pritisak, prijetnju i uhođenje, kao i nasilne radne prakse kojima se povećavaju psihosocijalni rizici i opasnosti.

Konvencija štiti radnike i druge osobe u svjetu rada, uključujući zaposlenike kako je definirano nacionalnim pravom i praksom, kao i osobe koje rade bez obzira na njihov ugovorni status, osobe na ospozobljavanju, uključujući pripravnike i pripravnike, radnike čiji je radni odnos bio prekinuti, volonteri, tražitelji posla i kandidati za posao, te pojedinci koji obavljaju ovlasti, dužnosti ili odgovornosti poslodavca. Ova konvencija se primjenjuje na sve sektore, bilo privatne ili javne, u formalnoj i neformalnoj privredi, bilo u urbanim ili ruralnim područjima.

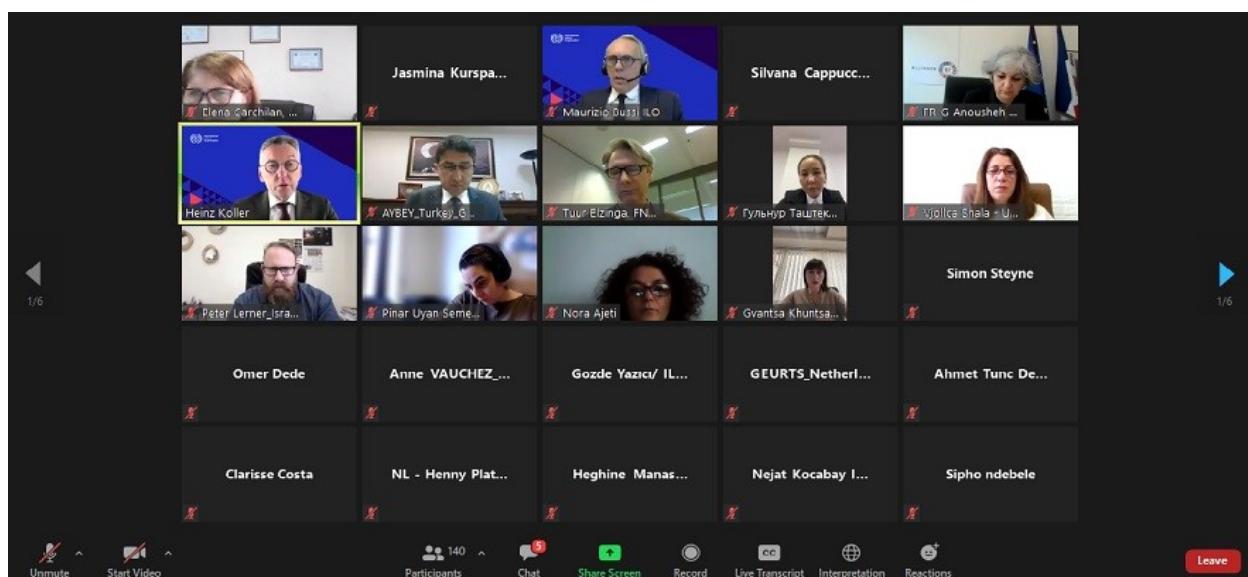
Istraživanja pokazuju da su žene posebno izložene neravnopravnosti i uznemiravanju na radu, te da su pogođene kada je u pitanju napredovanje na poslu. Također, pandemija COVID 19 je pokazala da su radnici u zdravstvenom sektoru posebno bili izloženi nasilju i uznemiravanju na radu budući da konvencija definiše da se pod uznemiravanjem podrazumijeva i uznemiravanje od strane trećih osoba u ovom slučaju od strane pacijenata.

Imajući u vidu sve navedeno ratifikacija Konvencije od strane država je važnija nego što je to bilo ranije. Bosna i Hercegovina nije ratificirala Konvenciju 190 i preporuke ILO-a su da treba raditi na lobiranju ratifikacije Konvencije.

Zaključeno je da je potrebno raditi na lobiranju za ratifikaciju Konvencije 190 o uznemiravanju i nasilju od strane Bosne i Hercegovine.

Odražne regionalne konsultacije za Europu i Centralnu Aziju u svrhu pripreme V globalne konferencije o dječijem radu

U organizaciji Međunarodne organizacije rada, 13. i 14. decembra 2021. godine održane su regionalne konsultacije za Europu i Centralnu Aziju u svrhu pripreme V globalne konferencije o dječijem radu. Konsultacijama je ispred Udruženja poslodavaca FBiH prisustvovala pravnica Jasmina Kurspahić.

Na sastancima se razgovaralo o dječijem radu kao problemu na globalnom nivou. Globalne procjene ILO-UNICEF-a za 2020. pokazuju da je 8,3 miliona djece - 3,2 miliona djevojčica i 5,1 milion dječaka u dječijem radu, što čini 5,7 posto sve djece u regionu Europe i Centralne Azije.

Neki od ključnih izazova za napredak u borbi protiv rada djece su siromaštvo, neadekvatna socijalna zaštita, nejednakost u obrazovanju i ograničena dostupnost podataka o dječijem radu.

Na sastancima je istaknuto da je pravni okvir solidan i da su sve države u regionu ratifikovale konvencije MOR-a (Konvencija 138 o najnižoj dobi za zaposlenje i Konvencija 182 o najgorim oblicima dječijeg rada). Vlade su posljednjih godina postigle određeni napredak u borbi protiv dječijeg rada, posebno u oblastima zaštita prava djece, jačanje zaštite dječijeg rada kroz zakone i politike, jačanje kapaciteta za sprovođenje zakona i praćenja dječijeg rada, poboljšanje prikupljanja podataka, proširivanje obrazovnih i socijalnih programa, poboljšanje mehanizma koordinacije. Bez obzira na to, ostaju važne praznine u politici koje kolektivno

utiču na zemlje u regionu. U nekim zemljama su identifikovani drugi specifični nedostaci u politici poput ograničena zaštita djece koja rade u neformalnom sektoru, ograničenja inspekcije rada, nepotpuni pravni okviri protiv najgorih oblika dječjeg rada, ograničene socijalne usluge za djecu koja su uključena u rad djece ili su pod rizikom od dječjeg rada.

Bosna i Hercegovina je ratificovala Konvenciju 138 o najnižoj dobi za zaposlenje i Konvenciju 182 o najgorim oblicima dječjeg rada. Svi oblici trgovine ljudima, uključujući trgovinu djecom radi prisilnog rada i seksualne eksploracije predstavljaju krivično djelo u FBiH. Poboljšan je kapacitet za sprovođenje zakona koji se odnose na dječiji rad, inspektori su prošli obuke o identifikaciji žrtava trgovine ljudima, uključujući i trgovinu djece.

Zaključeno je da sve države i dalje moraju preuzimati aktivnosti kako bi se pojačala zaštita dječjeg rada kroz nacionalne zakone i politike.

Direktor UPFBiH na obilježavanju Nacionalnog dana na EXPO 2020

Bosna i Hercegovina je 18. decembra 2021. godine, u prisustvu njene službene delegacije, državnika Ujedinjenih Arapskih Emirata, predstavnika poslovne zajednice i drugih zvanica obilježila svoj nacionalni dan na Expo 2020 Dubai. Obilježavanju je prisustvovao i direktor UPFBiH Mladen Pandurević.

Učešće svake zemlje na Expo 2020 Dubai obilježava se nacionalnim danom, a organizator je kao

nacionalni dan Bosne i Hercegovine odredio 18. decembar 2021. godine.

Prema protokolu šefovi delegacija održali su kratke sastanke prije svečane ceremonije, a početak svečanosti obilježen je podizanjem zastava Ujedinjenih Arapskih Emirata i Bosne i Hercegovine, intoniranjem himni i obraćanjima šefova delegacija.

Zvaničnu ceremoniju naše domovine otvorio je šef delegacije Ujedinjenih Arapskih Emirata Hammad Ahmad Al Rahoomi, prvi zamjenik predsjednika Parlamenta UAE, poželjevši dobrodošlicu delegaciji Bosne i Hercegovine na EXPO 2020 u Dubaiju, te istakavši pri tome da su UAE prijatelji našoj domovini, kako devedesetih, tako i danas.

Zvaničnoj delegaciji na svečanosti obilježavana nacionalnog dana pridružili su se i privrednici iz Bosne i Hercegovine koji će 19. decembra 2021. prisustvovati i na Country Business Briefingu (CBB) Bosne i Hercegovine, gdje će imati priliku zainteresovanim učesnicima ovog skupa predstaviti komparativne prednosti koje BiH nudi u oblasti poduzetništva, malih i srednjih preduzeća, kao i atraktivne projekte u sektorima transporta, energetike, informatike, drvne i metalske industrije, poljoprivrede i, naravno, u sektoru turizma.

Direktor UPFBiH prisustvovao svečanom obilježavanju 20 godina LiNK Mostar

U Mostaru je 08. decembra održana svečana skupština kolektivne članice Udruženja poslodavaca FBiH, Udruženja za poduzetništvo i posao LiNK Mostar povodom 20. godina uspješnog djelovanja na podršci ekonomskom razvoju regije Hercegovina. Obilježavanju je

prisustvovao direktor UPFBiH Mladen Pandurević, a na skupštini je izvršen osvrt na dvije decenije intenzivnog rada i izražena čvrsta volja za nastavak rada u budućnosti.

U radnom dijelu Skupštine, direktorka Centra usluga Alisa Gekić, predstavila je ključna postignuća Udruženja LiNK.

Naglašeno je kako Udruženje LiNK značajno poboljšava absorpcioni kapacitet za korištenje međunarodnih fondova, pri čemu je implementirano više od 80 projekata vrijednosti osam miliona eura. Sva ta sredstva su kroz različite projekte uložena u razvoj domaće privrede.

"Sam naziv 'LiNK' govori o tome da je Udruženje 'veza' između poduzetnika i 'veza' između privatnog i javnog sektora. Zajedno sa poduzetnicima radimo na identifikaciji problema koji se negativno odražavaju na poslovno okruženje, te predlaganje mjera i zagovaranje za realizaciju kod nadležnih institucija vlasti svih nivoa", naglasio je Tomislav Majić, predsjednik Udruženja LiNK.

Udruženje za poduzetništvo i posao LiNK Mostar osnovano je 2001. godine s ciljem podrške ekonomskom razvoju regije Hercegovina. Udružuje privatne poduzetnike i poduzeća koji imaju namjeru pokrenuti ili unaprijediti vlastitu djelatnost.

Nova članica UPFBiH - FEN d.o.o. Lukavac

Kompanija FEN d.o.o. Lukavac osnovana je 1997. godine u Puračiću, a bavi se proizvodnjom latoflex ležajeva i namještaja za spavanje.

Kompanija koristi svoje sirovine i repromaterijal, a kompletну proizvodnju

izvoze na tržište Europske unije. Trenutno zapošljavaju skoro 400 ljudi, a u narednom periodu planiraju i povećanje broja zaposlenih.

Nova članica Grupacije poslodavaca ZDK pri UPFBiH

Kompanija TEVE VARNOST ELEKTRONIKA VISOKO DOO VISOKO je porodično poduzeće sa dugom tradicijom i iskustvom, koje je prisutno kao proizvođač i zastupnik firmi za proizvodnju protueksplozivne zaštitne opreme koja se koristi u zonama opasnosti od

eksplozije uzrokovane gasovima i prašinom u vanjskoj i podzemnoj industriji i važi za jednu od vodećih firmi u ovoj branši na tržištu Bosne i Hercegovine.

Više o kompaniji pročitajte na [OVDJE.](#)

UDRUŽENJE POSLODAVACA

UDRUŽENJE POSLODAVACA FBiH

MARŠALA TITA 6, 71 000 SARAJEVO

TEL: 00 387 264 830

FAX: 00 387 33 552 461

MAIL: info@upfbih.ba

WEB: www.upfbih.ba